

„Ewaluacja ex-ante programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020”

Zamawiający: Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
Wykonawca: ECORYS Polska Sp. z o.o.

- opinia Ewaluatora nt. kluczowych zmian wprowadzonych
do wersji RPO WO 2014-2020 (przekazanej 9 kwietnia br. do KE)
w stosunku do wersji Programu analizowanej w ramach raportu z ewaluacji ex-ante

wrzesień 2014

ECORYS
Infrastructure and Consulting

Marta Mackiewicz

ECORYS Polska Sp. z o.o.
ul. Łucka 2/4/6, 00-845 Warszawa
tel. 339 36 33, fax 339 36 49
NIP: 525-19-17-135, REGON: 012755278

Wstęp

Badanie ewaluacyjne programu operacyjnego województwa opolskiego na lata 2014-2020 zrealizowane zostało według modelu partycypacyjnego, a więc ewaluacja prowadzona była równolegle z procesem programowania. W toku prac niezbędne było uwzględnianie zmieniających się podstawowych uwarunkowań krajowych i unijnych, np. wynikających z przyjmowanych rozporządzeń dotyczących funduszy strukturalnych, a także zmian związanych z procesem negocjacji, np. projektu Umowy Partnerstwa.

Zgodnie z wytycznymi art. 55 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego objętych zakresem wspólnych ram strategicznych oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 z dnia 17 grudnia 2013 r.* ewaluacja zawiera wszystkie wymagane elementy. Ich zestawienie wraz ze wskazaniem rozdziałów i stron raportu znajduje się w tabeli załączonej do niniejszej opinii.

Zmiany w zakresie Osi Priorytetowych RPO WO 2014-2020

Kluczową zmianą pomiędzy ewaluowanym projektem RPO WO 2014-2020, a wersją Programu przekazaną do Komisji Europejskiej w kwietniu br. jest zmiana w zakresie Osi XII. *Instrumenty Finansowe*. Wersja RPO WO 2014-2020 przekazana do KE nie uwzględnia przedmiotowej Osi, jako odrębnej Osi priorytetowej Programu (tym samym zawiera 12 OP, nie zaś na 13 OP – jak Raport z ewaluacji ex-ante). Elementy tej osi włączone zostały w sposób adekwatny do osi tematycznych uwzględniających przedmiotowe instrumenty finansowe, tj. OP I. *Innowacje w gospodarce*, OP III. *Konkurencyjna gospodarka*, OP IV. *Gospodarka niskoemisyjna* i OP VIII. *Konkurencyjny rynek pracy*. Oś XII *Instrumenty Finansowe* traktowana była przez ewaluatora jako „oś techniczna”, wyodrębniona ze względu na charakter narzędzi dostępnych w jej ramach. Wprowadzona zmiana w zakresie osi ma w naszej opinii charakter techniczny i służy usprawnieniu wdrażania Programu.

W ramach OP I. zrezygnowano z instytucji otoczenia biznesu – jako głównych typów beneficjentów. Zmiana ta wynikała głównie z wprowadzonej demarkacji interwencji pomiędzy poziomem krajowym i regionalnym (m.in. ze względu na zakres wsparcia w *Programie Operacyjnym Inteligentny Rozwój 2014–2020*) i miała charakter formalnego dostosowania zapisów Programu do wytycznych krajowych w tym zakresie. Pole do zmian jest więc w tym zakresie ograniczone.

W OP III. dodano działanie i środki na inwestycje dla podmiotów ekonomii społecznej. Konsekwencją tej zmiany była aktualizacja w zakresie podziału środków w ramach RPO WO 2014-2020. Interwencje zmierzające do rozwoju sektora ekonomii społecznej służą poprawie spójności społecznej, co odpowiada potrzebom zidentyfikowanym w diagnozie przeprowadzonej na początkowym etapie programowania.

Ramy wykonania

Z uwagi na potrzebę dostosowania się do zmieniających wytycznych na poziomie kraju i UE, proces formułowania wskaźników Programu, w tym jego wartości docelowych jest procesem ciągłym.

Wersja Programu przedłożonego KE obejmuje ocenę przydatności wybranych etapów kluczowych/celów pośrednich (milestones) wybranych do oceny wykonania. Ewaluator zapoznał się

z proponowanymi wartościami do ram wykonania oraz sposobem szacowania wskaźników. Proponowana metodykę i mechanizmy zapewniają spójność w funkcjonowaniu ram wykonania dla Programu.

Ze względu na przyjęcie modelu partycypacyjnego ewaluacji, Ewaluator współpracował z Instytucją Zarządzającą RPO WO 2014-2020 przy ocenie wskaźników na wcześniejszych etapach realizacji ewaluacji ex-ante.

W większości przypadków wartości docelowe wskaźników realizacji RPO WO 2014-2020 zostały uznane za realne do osiągnięcia. W przypadku wybranych wskaźników zostały wskazane możliwości nieosiągnięcia wartości docelowych lub niedoszacowanie możliwych do osiągnięcia wartości. Wartości tych wskaźników zostały poddane szczegółowej analizie i zweryfikowane. Zaktualizowane prognozowane wartości wskaźników (na podstawie analizy celów pośrednich) mogą być realne do osiągnięcia. Jednocześnie mając na uwadze konieczność prowadzenia spójnych z poziomem krajowym działań w zakresie systemu wskaźników, Ewaluator jest świadomy, że możliwa jest sytuacja, kiedy konieczna będzie ponowna weryfikacja wskaźników.

W przypadku części wskaźników ewaluator wskazał na zasadność przeprowadzenia ewaluacji ex-ante instrumentów finansowych – jako elementu niezbędnego do prawidłowego zweryfikowania adekwatności alokacji na wsparcie w postaci IF, w tym wskazania czy będzie możliwe osiągnięcie zakładanych wartości docelowych wskaźników. Badanie pn. *Ewaluacja ex-ante instrumentów finansowych RPO WO 2014-2020* zostało rozpoczęte przez IZ RPO WO 2014-2020.

Struktura programu

Należy zaznaczyć, że wersja RPO WO 2014-2020 przekazana do KE w kwietniu br. jest zgodna z *Rozporządzeniem wykonawczym KE (UE) nr 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 roku ustanawiającym zasady, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (...)*, określającym wymogi dla struktury Programu. Rozporządzenie określa m.in. ilości znaków możliwych do zastosowania w każdej z części.

Program pod względem technicznym i merytorycznym został dostosowany do obowiązującego szablonu. Stąd wersja Programu z kwietnia br. różni się od wersji poddanej ewaluacji, jednakże zmiany te nie wprowadziły istotnych zmian merytorycznych w zaprojektowanej logice interwencji. Wszystkie wprowadzone zmiany zostały dokonane przy zachowaniu spójności wewnętrznej i zewnętrznej Programu.

Indeks odniesień do wymagań Komisji Europejskiej dotyczących zakresu ewaluacji ex-ante wskazanych w art. 55

Lp.	Wymagania KE w zakresie ewaluacji ex-ante	Podrozdziały w raporcie
a)	Analiza wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, przy uwzględnieniu wybranych celów tematycznych i priorytetów oraz potrzeb krajowych i regionalnych i potencjału dla rozwoju oraz doświadczeń zdobytych podczas wcześniejszych okresów programowania	IV.1
b)	Analiza spójności wewnętrznej proponowanego programu lub przedsięwzięcia i jego związku z innymi istotnymi instrumentami	III.3
c)	Analiza spójności alokacji środków budżetowych z celami programu	III.5
d)	Analiza spójności wybranych celów tematycznych, priorytetów i odpowiadających im celów programów ze WRS, umową partnerstwa oraz stosownymi zaleceniami dla poszczególnych państw przyjętymi na podstawie art. 121 ust. 2 TFUE jak też w stosownych przypadkach dla poziomu krajowego, z Krajowym Programem Reform.	IV.2-IV.4
e)	Analiza adekwatności i przejrzystości proponowanych wskaźników specyficznych dla programu	III.9, VII.1
f)	Analiza sposobu, w jaki oczekiwane produkty przyczynią się do osiągnięcia rezultatów	III.1, III.2, III.7
g)	Analiza czy wartości docelowe wskaźników ujęte ilościowo są realistyczne biorąc pod uwagę wartość przewidywanego wsparcia z EFSI	III.9
h)	Analiza uzasadnienia proponowanej formy wsparcia	III.3, III.4, III.6
i)	Analiza adekwatności zasobów ludzkich oraz zdolności administracyjnych do zarządzania programem	VI.1, VII.4
j)	Analiza odpowiedniości procedur monitorowania programu oraz gromadzenia danych koniecznych do przeprowadzenia ewaluacji	VII.2, VII.3
k)	Analiza odpowiedniości celów pośrednich wybranych na potrzeby ram wykonania	VII.1
l)	Analiza adekwatności planowanych działań mających na celu promowanie równości szans kobiet i mężczyzn oraz zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji; w szczególności w odniesieniu do dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	V.2, V.4, V.5
m)	Analiza adekwatności planowanych działań mających na celu promowanie zrównoważonego rozwoju	V.2, V.4, V.5
n)	Analiza działań planowanych w celu zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów	VI.3